

در گفت‌وگوی «ایران اقتصادی» با کارشناس مالیاتی مطرح شد

مالیات بر عایدی سرمایه دست سوداگران از بازارها را کوتاه می‌کند

گزارش

در حوزه بازار خودرو، مسکن، ارزهای خارجی، طلا و سکه کنند موظف‌اند مالیات حاصل از سود خرید و فروش این موارد را پرداخت نمایند.

به همین دلیل خبرنگار «ایران اقتصادی» به سراغ مونا توسلی، کارشناس امور مالیاتی رفته تا در خصوص کارکردهای این نوع مالیات و تأثیر آن بر مالیات ستانی عادلانه جویا شود.

• در ابتدا بفرمایید در چه صورتی از اشخاص مختلف مالیات بر عایدی سرمایه اخذ می‌شود؟

در اجرای مالیات بر عایدی سرمایه، شخص هنگام فروش دارایی خود از سود حاصل از تفاوت بین قیمت خرید و فروش، مبلغی را به عنوان مالیات می‌پردازد. به عبارت دیگر چنانچه اشخاص اقدام به خرید و فروش مسکن، خودرو، ارزهای خارجی، طلا و سکه نمایند موظف‌اند مالیات سود خرید و فروش این کالاها را به دولت بپردازند.

این کار سبب می‌شود خرید و فروش‌های مکرر برای افرادی که فعالیت‌های غیرمولد سوداگری و دلالی را به عنوان پیشه خود برگزیده و از این حیث موجب ایجاد اختلال در نظام اقتصادی و افزایش قیمت‌ها داشته و با دور شدن از سوداگری و دلالی به انجام

فعالیت‌های مولد و سازگار با رونق اقتصادی در کشور رو بیاورند.

• در حال حاضر با توجه به فشار اقتصادی که بر مردم ایجاد شده، آنها نگران هستند که هزینه‌هایشان با اخذ این نوع مالیات با هر نوع پایه مالیاتی جدیدی با افزایش روبه‌رو شود. آیا واقعاً مالیات بر عایدی سرمایه مربوط به تمامی اشخاص می‌باشد؟

عموم مردم نباید نسبت به اخذ این نوع مالیات نگران باشند چرا که جامعه هدف این پایه مالیاتی کمتر از ۵ درصد از کل جامعه است و بخش زیادی از مردم، مشمول این مالیات نمی‌شوند.

علت آن هم این است که مالیات بر عایدی سرمایه در شرایط خاص و بر دارایی‌های خاص تعلق می‌گیرد. به طور مثال املاک با انواع کاربری (زمین، مسکن، ملک تجاری یا اداری و...) و حق واگذاری محل (سرقفلی)، انواع خودرو سواری دارای پلاک شخصی مشمول مقررات مربوط به شماره‌گذاری، انواع طلا، نقره، پلاتین و مسکوکات آنها و جواهرات، انواع ارز و انواع رمز پول و رمز دارایی از جمله دارایی‌های مشمول مالیات بر عایدی سرمایه محسوب می‌شوند.

اما افرادی که یک مسکن دارند و یا به دنبال تبدیل مسکن یا خودروی بهتر اول خود به مسکن یا خودرویی بهتر

معافیت‌های مالیاتی پیش‌بینی شده در طرح مالیات بر عایدی سرمایه آنقدر هستند که پرداخت این نوع مالیات در نهایت تنها شامل عده معدودی (حدود ۲ درصد) از جامعه خواهد شد

جدید و تأثیرگذار در نظام اقتصادی یکی از برنامه‌های مهم نظام مالیاتی است و اجرای CGT (مالیات بر عایدی سرمایه) و PIT (مالیات بر مجموع درآمد) هم به تنظیم بازار کالاها کمک کرده و هم بستر حمایت از مؤدی را فراهم می‌کند. در عین حال باید دانست تأثیر اخذ این نوع مالیات در بازار اقتصاد کشور طی مدت کوتاه آشکار نخواهد شد و باید به آن فرصت داد تا به مرور اثر تنظیمی آن بر بازار کالا و خدمات مشهود شود. همچنین اجرای این مالیات بر عایدی سرمایه، مالیات بر خانه‌های خالی، مالیات خانه‌های لوکس و خودروهای گران قیمت، اگرچه مورد تأیید و مطالبه جدی سازمان امور مالیاتی است اما تحقق آن به طور کامل و مؤثر همکاری همه دستگاه‌ها و سازمان‌های مرتبط و ذی‌ربط را طلب می‌کند.

• آیا معافیت‌های مالیاتی خاصی نیز در طرح مالیات بر عایدی سرمایه پیش‌بینی شده است؟

معافیت‌های مالیاتی پیش‌بینی شده در طرح مالیات بر عایدی سرمایه آنقدر گسترده هستند که پرداخت این نوع مالیات در نهایت تنها شامل عده معدودی (حدود ۲ درصد) از جامعه خواهد شد. به عبارت دیگر قانونگذار معافیت‌های بیشماری در زمینه این نوع مالیات برای افراد در نظر گرفته است که باعث شده عملاً بسیاری از افراد از دایره پرداخت آن خارج باشند. مسئولان سازمان امور مالیاتی بارها اعلام کردند که بخش قابل توجهی از مردم از این حیث مستثنی شده‌اند و مشمول معافیت هستند.

• می‌توانید جزئی‌تر در این خصوص توضیح دهید؟

مثلاً کسانی که یک ملک داشته باشند و بخواهند این ملک را بفروشند، مشمول مالیات نمی‌شوند یا خودروی سوم، چهارم، پنجم، ششم و... را می‌خرند اما قصد فروش آن را ندارند نیز مشمول این مالیات نمی‌شوند. بنابراین این نوع مالیات مشمول کسانی می‌شود که اغلب در مدت زمانی کوتاه به انجام خرید و فروش‌های مکرر و به عبارتی دلالی و کسب سودهای سرشار از این راه می‌پردازند. همچنین تورم و گرانی را برای معضلاتی همچون تورم و گرانی را برای جامعه به بار می‌آورند.

تصویب قانون «مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی» را در راستای حمایت از تولید، اشتغال، سرمایه‌گذاری و کنترل تورم می‌دانم که در حال حاضر زیرساخت‌های اجرایی طرح مالیات بر عایدی سرمایه در سازمان امور مالیاتی مهیا شده است.

• برنامه‌های برای افزایش پایه‌های مالیاتی وجود دارد؟

در حال حاضر چند منبع مالیاتی جدید در حال افزوده شدن به نظام مالیاتی است که مهم‌ترین آن، مالیات بر عایدی سرمایه است. ایجاد و گسترش پایه‌های مالیاتی

مسکن دوم هم معاف از مالیات شده‌اند. کسی که بخواهد خانه‌اش را تبدیل به احسن کند هم از پرداخت چنین مالیاتی معاف است. بر فرض اجرایی شدن این قانون، سه سال تنفس برای آن در نظر گرفته شده و اگر کسی بخواهد هر تعداد املاکی را که در اختیار دارد بفروشد، تا سه سال آینده مشمول پرداخت این نوع مالیات نیست.

تعدیل تورم هم نکته‌ای است که درخصوص این نوع مالیات اعمال می‌شود. از قیمت مسکن فردی که به واسطه در اختیار داشتن تعداد بالایی از املاک، مشمول پرداخت مالیات بر عایدی سرمایه شده است، ابتدا عددی به عنوان تورم براساس نرخ اعلامی بانک مرکزی کسر خواهد شد و سپس مابه‌التفاوت آن مشمول مالیات می‌شود. اما درخصوص معافیت‌های اخذ مالیات بر عایدی سرمایه از خودرو می‌توان گفت اگر شخصی صاحب یک خودرو باشد آن خودرو معاف از پرداخت مالیات است و مانند آنچه در مورد املاک وجود دارد، سرپرست خانوار هم با در اختیار داشتن دو خودرو و فروش آن از مالیات معاف است. اگر شخصی چند ده خودرو در اختیار داشته باشد ولی اقدام به فروش آنها نکند مشمول مالیات نخواهد بود.

اگر سرپرست خانوار برای اعضای خانواده خود خودرویی بخرد و خودروی مزبور دوره تملک ۶ ماهه را گذرانده باشد، مشمول مالیات بر عایدی سرمایه نخواهد شد. همچنین اگر فردی در یک دوره تملک قابل قبول، خودروی خود را تبدیل به احسن نماید، مشمول مالیات نخواهد بود. گفتنی است اگر شخص خودروی خود را سالانه عوض نماید از مالیات معاف است. به طور مثال خودرویی را یکسال نگه دارد و سپس مبادرت به فروش آن ورزد مشمول مالیات نیست. همچون بخش املاک، در حوزه خودرو نیز قیل از اخذ مالیات بر عایدی سرمایه، تعدیل تورمی صورت می‌گیرد و دوره تنفس سه ساله نیز برای اجرای قانون در نظر گرفته شده است.

طلافروشان هم مشمول مالیات بر عایدی سرمایه می‌شوند؟

یکی دیگر از حوزه‌های دربرگیرنده مالیات بر عایدی سرمایه بخش طلا و ارز است. براساس طرح مالیات بر عایدی سرمایه انواع طلا، نقره، پلاتین، مسکوکات طلا و جواهرات متعلق به هر شخص غیرتجاری بالای ۱۸ سال «مجموعاً به میزان ۱۵۰ گرم طلا» ۱۸ عیار یا معادل آن در هر پنج سال معاف از این نوع مالیات است و به صورت کلی طلافروشان شامل اخذ مالیات بر عایدی سرمایه نمی‌شوند. در این بخش زمانی فروش طلا و ارز معاف از پرداخت مالیات بر عایدی سرمایه است که فروش آن از طریق صدور صورتحساب‌های الکترونیکی و در صورتی‌های مجاز یا طلافروشی‌هایی که از پایانه فروشگاهی و سامانه مؤدیان استفاده می‌کنند انجام شود. به عبارت دیگر اگر هنگام فروش طلا به طلافروش، فروشنده صورتحساب الکترونیکی از خریدار مطالبه کند آن معامله از پرداخت مالیات بر عایدی سرمایه معاف خواهد بود. لازم به ذکر است اگر طلافروش‌ها برای خرید و فروش اقدام به صدور صورتحساب الکترونیکی نکنند، به میزان ۹ درصد از اصل طلا، مشمول جرایم غیر قابل بخشودگی خواهند بود.

اخبار

باید بانک اطلاعاتی قوی برای محاسبه مالیات ایجاد شود

رئیس کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس شورای اسلامی تأکید کرد: با ایجاد یک بانک اطلاعاتی قوی از عملکرد و میزان درآمد اشخاص حقیقی و حقوقی، سیستم عادلانه‌تری در حوزه اخذ مالیات خواهیم داشت. محمد صالح جوکار در گفت‌وگو با ایستنا با اشاره به سازگار پرداخت مالیات اصناف و مشاغل مختلف در کشور، بیان کرد: از نگاه بنده بخشی از جامعه ما مالیات خود را به شکل دقیق پرداخت کرده و اشخاص خوش حسابی هستند. ممکن است این افراد حقیقی یا حقوقی باشند، اما بخشی از جامعه ما از دادن مالیات فرار می‌کنند. ممکن است قشر کارگر یا کارمند ما مشتری خوش حساب سازمان امور مالیاتی باشند یا یک واحد تولیدی صنعتی یا معدنی باشد.

وی در ادامه اظهار کرد: از نگاه بنده نحوه محاسبه مالیات باید بر مبنای درآمد واقعی باشد. اشخاصی که خوش حساب بوده و بوقوع مالیات خود را پرداخت می‌کنند باید به شکل ویژه‌تری مورد توجه قرار بگیرند. نباید نگاه ما یکسان باشد. لازم است در ادامه کار ما بانک اطلاعاتی قوی از عملکرد و میزان درآمد اشخاص حقیقی و حقوقی تشکیل دهیم. نماینده مردم پاز در مجلس شورای اسلامی، تصریح کرد: بدین ترتیب می‌توان به مبنای مناسبی برای اخذ مالیات دست یافت.

با ایجاد این بانک اطلاعاتی ما سیستم عادلانه‌تری در حوزه اخذ مالیات خواهیم داشت. از سوی دیگر مشتری‌های خوش حساب نیز باید مورد توجه ویژه‌تری قرار بگیرند.

افزایش بیش از ۳ هزار واحدی شاخص کل بورس

دیروز شنبه ۲۹ اردیبهشت شاخص کل بورس با افزایش ۳ هزار و ۴۶۳ واحدی همراه شد. در جریان معاملات دیروز ۲۹ اردیبهشت شاخص کل بورس با افزایش ۳ هزار و ۴۶۳ واحدی در سطح ۲ میلیون و ۱۶۸ هزار واحدی ایستاد شاخص کل هم وزن نیز با افزایش ۸۴۳ واحدی در ارتفاع ۷۱۴ هزار و ۹۲۷ واحدی ایستاد، اما شاخص کل فرابورس با کاهش ۳۸ واحدی همراه شد.

ذوب، وبملت و فولاد امروز سه نماد پرتراکنش بورس بودند همچنین سه نماد فملی، وبملت و جم بیشترین تأثیر را بر شاخص کل بورس داشتند. سه نماد آریا، ارفع و شگویا هم بیشترین تأثیر را بر شاخص کل فرابورس داشتند. امروز انبوه‌سازی با ارزش معاملاتی ۳۱۴ میلیارد تومان برترین گروه صنعتی بود و بعد از آن فلزات اساسی و خودرو در جایگاه‌های بعدی ایستادند. همچنین در بورس سه نماد افران، سپهر و فردا برترین تقاضا و سه نماد فیروزه، سپهر و افران برترین عرضه را به خود اختصاص دادند.

عکس: ایسنا

نقل و انتقال گرانقیمت‌ترین خودرو در داخل کشور یعنی دنایلاس اتوماتیک آپشنال، به شش میلیون تومان نمی‌رسد. چون سازمان امور مالیاتی ارزش این محصول را براساس جدول معروف مآخذ محاسبه مالیات نقل و انتقال انواع خودروهای سبک و سنگین تولید داخل، ۵۸۹ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان می‌داند. محصولی که در بازار آزاد حتی تا یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون هم به خریداران پیشنهاد می‌شود، اما نهایتاً فروشنده چنین خودرویی باید پنج میلیون و ۸۹۳ هزار تومان برای مالیات نقل و انتقال خودرو پرداخت کند.

شیوه محاسبه مالیات نقل و انتقال خودروی صفر

حواله‌داران می‌شود، البته به عهده خود کارخانه است، اما وقتی بحث انتقال ثانویه سند و فروش خودرو در بازار آزاد مطرح می‌شود، مالیات نقل و انتقال خودرو به خاطر معامله جدیدی که شکل می‌گیرد، دوباره وسط می‌آید و باید تکلیف آن روشن شود.

مالیات نقل و انتقال خودروی صفر چه زمانی باید پرداخت شود؟

مالیات نقل و انتقال خودروی صفر شرایطی مشابه مدل‌های کارکرده دارد. براساس ابلاغیه سازمان امور مالیاتی، فروشنده‌های وسایل نقلیه باید قبل از انتقال سند و تعویض پلاک، تکلیف مالیات خودروی خود را مشخص کنند. قانونی که تقریباً از دو سال پیش یعنی اولین روز فروردین ۱۴۰۱ اجرا شده است.

مالیات نقل و انتقال خودروی صفر به این ترتیب جنبه اجباری دارد و در صورت پرداخت نکردن مالیات، اصلاً کار به مرحله انتقال و تعویض پلاک خودرو نمی‌رسد.

مالیات نقل و انتقال خودروی صفر چطور محاسبه می‌شود؟

مالیات نقل و انتقال خودرو از فرمول پیچیده‌ای پیروی نمی‌کند و مثل شرایطی که موقع محاسبه بیمه شخص ثالث و بیمه بدنه وجود، یک‌سری از فاکتورها در تعیین عدد و رقم نهایی تأثیرگذار خواهد بود. به‌عنوان مثال مالیات معامله خودرو برای همه ماشین‌ها یکسان نیست و یک درصد ارزش آن مدل محاسبه می‌شود، اما

مالیات نقل و انتقال خودروی صفر داخلی معادل یک درصد ارزش آن محصول محاسبه می‌شود، اما عددی که سازمان امور مالیاتی کشور به عنوان قیمت روز تعیین می‌کند، کمتر از نرخ‌های اعلامی در بازار آزاد است. مالیات نقل و انتقال خودرویی مثل دنایلاس اتوماتیک آپشنال که گرانقیمت‌ترین سواری داخلی است و تا مرز یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون هم به خریداران پیشنهاد می‌شود، به‌جای ۱۲ میلیون تومان، کمتر از شش میلیون خواهد بود. این عدد برای ارزان‌ترین سواری‌های فعلی به حدود دو میلیون تومان می‌رسد. مالیات نقل و انتقال خودروی صفر مثل بقیه مدل‌های دست‌مدم به گردن فروشنده است و تا زمانی که تکلیف آن مشخص نشود، اجازه تعویض پلاک صادر نمی‌شود.

مالیات نقل و انتقال خودروی صفر چرا دریافت می‌شود؟

مالیات نقل و انتقال خودروی صفر با بقیه معاملات مرسوم و روزانه تفاوتی ندارد. دولت روی هر نوع خرید یا فروش، مالیات می‌گیرد و معامله خودرو در هر حالتی از این قاعده مستثنی نیست. به هر حال یکی از اصلی‌ترین منابع تأمین بودجه هر کشوری همین بحث مالیات محسوب می‌شود و مالیات خرید و فروش خودرو هم از گذشته وجود داشته است. مالیات نقل و انتقال خودروی صفر که از کارخانه تحویل